

ONTVANGST VAN TERUGKERENDE GEZINNEN

Dit een vertaling uit het Zweeds van een pamflet dat RTC Zweden heeft opgesteld voor alle Zweedse organisaties die zich bezighouden met de opvang van teruggekeerde kinderen.

Repatriate the Children - Zweden werkt met de follow-up en opvang van gezinnen die terugkeren uit de detentiekampen in het noordoosten van Syrië, evenals met voortdurend advies en ondersteuning voor familieleden van kinderen. Daarbij hebben we lessen overwogen en getrokken die we willen delen met gemeenten en relevante professionals in het maatschappelijk veld om bij te dragen aan meer kennis en begrip bij ambtenaren die afwegingen maken en besluiten nemen over de terugkerende gezinnen.

Achtergrond

De volgende brief is opgesteld door Repatriate the Children - Zweden en heeft tot doel: bijdragen aan meer kennis en begrip bij ambtenaren die beoordelingen maken en neemt beslissingen over de families die terugkeren uit interneringskampen in het noordoosten van Syrië. Het ondersteuningsmateriaal is bedoeld voor de sociale diensten of andere instanties die vanuit het maatschappelijk werk in contact komen met de gezinnen. De brief is gebaseerd deels op gesprekken en observaties in contact met moeders en kinderen die hebben gekregen thuiskomen - en hun familieleden - evenals familieleden van kinderen die nog steeds worden vastgehouden in het noordoosten van Syrië. De opvang van terugkerende gezinnen moet ordelijk verlopen, wat de voorwaarden schept voor rehabilitatie en integratie waar rekening wordt gehouden met de behoeften van het kind en het belang van het kind centraal staat

Repatriate the Children

Repatriate the Children (RTC) is een internationale kinderrechtenorganisatie die bestaat om het bewustzijn vergroten over kinderen die worden vastgehouden gedetineerden in het noordoosten van Syrië, en om bijdragen aan op kennis gebaseerde besluitvorming daar humanitaire beginselen, de rechtsstaat en mondiale veiligheid is verenigd. RTC werkt met drie autonome afdelingen; in Zweden¹, Denemarken en de VS. RTC's leden zijn bijdragende acteurs in de eerste gevallen van repatriëring van burgers uit de kampen in het noordoosten van Syrië 2019. Een belangrijke deel van het werk van RTC bestaat uit advies en ondersteuning aan familieleden van kinderen, inclusief de moeders van de kinderen. RTC werkt met de ontvangst van terugkerende families, evenals de opvolging van wat er gebeurt met de kinderen en moeders die thuiskomen.

Procesbeschrijving voor sociale diensten - Terugkerende kinderen

Na een evaluatie en samenstelling van geleerde lessen na de eerste Zweedse repatriëring RTC maakte een procesbeschrijving en ondersteunende materialen bestemd voor de sociale dienst (zie bijlage). Daarin hebben we twee hoofdthema's naar voren gebracht; 1) Het belang van dat de sociale diensten outreachend werken en maakt contact met familieleden om te communiceren informatie, vertrouwen opbouwen, lijden tegengaan en problemen die zich kunnen voordoen voorkomen wanneer gezinsleden worden gerepatriëerd, 2) vanuit het perspectief van een kind, kinderen niet scheiden van zijn moeder / verzorger en eventuele broers en zussen bij aankomst in Zweden, zonder bij te dragen de veiligheid en aanpassing van het kind door middel van co-locatie in onderzoek

Nieuwe ervaringen en geleerde lessen na repatriëringen

Op basis van recente repatriëringen van kinderen en moeders wil RTC ervaringen delen met de sociale dienst. We verdelen de ervaringen onder de kopjes: de kinderen, de moeders en tenslotte de familieleden.

De kinderen

Bij alle acties met betrekking tot kinderen, ongeacht of deze worden genomen door publieke of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn, rechtbanken, administratieve autoriteiten of wetgevende instanties, moet het belang van het kind op de eerste plaats komen.

De omstandigheden waaronder de kinderen leefden in detentiekampen in het noordoosten van Syrië

De kinderen leefden tijdens hun verblijf in de detentiekampen in het noordoosten van Syrië in zeer moeilijke omstandigheden; zowel vanuit een humanitair perspectief als vanuit een veiligheidsperspectief. Ze hebben een geïsoleerd leven geleid, beroofd van hun vrijheid, in een gemilitariseerd, beperkt geografisch gebied, in tenten, in een actief conflictgebied. De kinderen zijn van dichtbij getuige geweest van geweld, ongevallen en overlijden. Sommige kinderen verloren familieleden, veel kinderen missen kennis over wat er met hun vaders is gebeurd. De kinderen hebben in deze kampen tussen de drie en vijf jaar gezeten. In de winter zijn de tentenkampen bedekt met sneeuw en het is moeilijk om warm te blijven, drinkwater bevriest tot ijs. In de zomer zijn er weinig mogelijkheden om te schuilen tegen de hitte van de woestijn. De kinderen hoorden bombardementen in de buurt en leefden onder enorme stress. Verschillende Zweedse kinderen zijn zo klein dat ze geen andere herinneringen hebben dan die uit de kampen. In de kampen werden enkele Zweedse kinderen geboren. Er zijn ook Zweedse kinderen die in de gevangenis hebben gezeten. De ontwikkelingen in de regio zijn turbulent en elke week sterven er meerdere kinderen in de detentiekampen.

Het vermogen van de moeders om te zorgen voor de veiligheid van het kind

We kunnen stellen dat het voor de kinderen hun moeders waren die de enige beveiliging vormden in een omgeving die werd gekenmerkt door bedreigingen. Uit bezoeken aan de kampen (2019, 2021), en op basis van de kennis die we hebben over situatie hebben we inzicht gekregen in hoe hard

moeders moeten werken om hun kinderen te beschermen tegen verschillende vormen van bedreiging. Het leven van de kinderen was voortdurend in gevaar. Het feit dat de kinderen nog leven, laat zien dat de moeders beslissingen hebben genomen gebaseerd op de belangen van de kinderen en dat ze het vermogen hadden om de behoeften van het kind prioriteit te geven boven die van henzelf. Niemand anders heeft de kinderen zorg en veiligheid geboden dan de moeders waarmee ze nu terugkeren naar Zweden.

Om tegemoet te komen aan de behoeften van het kind in de crisissituatie

Volgens het Verdrag inzake de Rechten van het Kind hebben kinderen recht op rehabilitatie, om aan het woord te komen en betrokken te zijn. Het zijn de behoeften van het kind die bepalend zijn. Het kind moet altijd individuele inspanningen ontvangen op basis van zijn specifieke behoeften⁶. Wanneer de kinderen naar Zweden komen is alles nieuw voor hen; het wordt een crisis ervaring om tot een nieuwe werkelijkheid te komen. Maatschappelijke dienstverlening moet gericht zijn op het tot stand brengen veiligheid, een gevoel van samenhang creëren en het lijden verminderen.

Het belang van het bij elkaar houden van het gezin bij terugkeer

Er is veel onderzoek naar psychosociale gevolgen na ernstige gebeurtenissen en risico-indicatoren op ongunstige psychisch herstel. Een basisprincipe in moderne crisisondersteuning en psychologische eerste hulp is om groepen en gezinnen bij elkaar te houden en om nieuwe scheidingen te voorkomen. Als het kind gescheiden is van zijn of haar verzorger, de bron van beveiliging en veiligheid, kunnen de acties van de sociale diensten het trauma van het kind versterken en meer angst en onzekerheid bij het kind creëren. Uit onze kindereffect beoordeling blijkt dat een scheiding potentieel schadelijk is en indruist tegen wat we weten over gehechtheid en traumaverwerking. Ouders zijn van cruciaal voor de veiligheidsbeleving van kinderen in een crisis, en kinderen mogen ook niet van hun eigen broertjes en zusjes worden gescheiden. Bij repatriëring is het daarom van het grootste belang dat het kind heeft blijvende toegang tot zijn moeder en eventuele broers en zussen. Het onderzoek van de sociale dienst zal uitwijzen of de moeder geschikt is voor voogdij, huisvesting en contact met hun kinderen. Tijdens dit onderzoek is het echter moeilijk om te verdedigen dat het kind moeten worden gescheiden van hun primaire verzorgers en andere familieleden.

De mogelijkheid van de sociale diensten om de behoeften van het kind te onderzoeken en het ouderschapsvermogen van de moeder

Om de behoeften van het kind met betrekking tot de opvoedingscapaciteiten van de moeder te kunnen beoordelen, moeten de sociale diensten de interactie tussen het kind en de moeder kunnen observeren. Hoe voelt en ontwikkelt het kind zich samen met de moeder, en hoe reageert de moeder op de behoeften van het kind. Alleen door een gezamenlijke plaatsing in onderzoek kan een adequate beoordeling wordt gemaakt op basis van het belang van het kind. Voor de beste resultaten moet het revalidatie- en behandelplan van het kind worden opgesteld in overleg met de familieleden van het kind.